

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20199>

Özet

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçeği, çocuk ve ergen popülasyonunda depresyon belirtilerinin şiddetini standart bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, Amerikan Psikiyatri Birliği tarafından yayımlanan ve yaygın olarak kullanılan DSM-5 (Mental Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı, Beşinci Baskı) tanı sistemi ile uyumlu olarak tasarlanmıştır. Ölçek, Düzey 1 taraması sonrasında ortaya çıkan depresif semptomların daha derinlemesine ve boyutlu (dimensional) olarak değerlendirilmesini sağlar.

Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Fermin Yalın-Sapmaz ve arkadaşları tarafından 2017 yılında gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışması, iki temel form üzerinden yürütülmüştür: 11-17 yaş aralığındaki çocuklar için **öz bildirim formu** ve 6-17 yaş aralığındaki çocuklar için **ebeveyn bildirim formu**. Bu çift form yapısı, hem bireyin kendi deneyimini hem de ebeveynin diğ gözlemini kapsayarak kapsamlı bir değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

DSM-5, Depresyon, Çocuk, Ergen, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Düzey 2 Ölçek, Yapı Geçerliliği.

Yazarlar

Fermin Yalın-Sapmaz, N. Yalın, C. Kavurma, B. U. Tanrıverdi, S. Öztekin, E. Köroğlu, Ö. Aydemir.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, DSM-5'in önerdiği çok düzeyli değerlendirme sistemi kapsamında, klinisyenlerin ve araştırmacıların çocuk ve ergenlerdeki depresif semptomların şiddetini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemesine yardımcı olmaktır. Ölçek, özellikle Düzey 1 taramasından sonra daha derinlemesine bir değerlendirme yapılması gerektiğinde, semptomların sıklığı ve yoğunluğu hakkında nicel veri sağlamayı hedefler.

Bu ölçek, tanı koyma aracı olmaktan ziyade, semptomların şiddetini ölçerek tedaviye yanıtın izlenmesi ve klinik seyrin takibi için standart bir metodoloji sunar. Türkçe uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin psikometrik niteliklerinin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu kanıtlamayı amaçlamıştır.

Yapı

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçeği, majör depresif bozukluk ve diğer depresif bozukluklarla ilişkili

temel semptomlar? ölçen boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, duygudurum, anhedoni, uyku bozukluklar?, i?tah de?i?iklikleri, psikomotor yava?lama/ajitasyon ve intihar dü?ünceleri gibi çekirdek depresif belirtileri kapsar. Ölçek, bireyin bu belirtileri ne s?kl?kla deneyimledi?ini ölçerek depresyonun ?iddeti hakk?nda sürekli bir skor elde edilmesini sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlilik çal??malar?, yap? geçerlili?ine odaklanm??t?r. Yap? geçerlili?ini ortaya koymak amacıyla, veri setine aç?klay?c? faktör çözümlemesi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin teorik olarak beklenen depresyon yap?s? alt?nda toplan?p toplanmad???n? kontrol etmeyi amaçlam??t?r.

Aç?klay?c? faktör çözümlemesi uygulamas? öncesinde, örneklem grubunun faktör analizine uygunlu?unu de?erlendirmek için istatistiksel ön ko?ullar test edilmi?tir. Bu ba?lamda, örneklem yeterlili?ini gösteren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) çözümlemesi ve verilerin çok de?i?kenli normal da??ılm?n? test eden Bartlett Testi kullanılm??t?r. Elde edilen sonuçlar, ölçe?in yap?sal geçerlili?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu desteklemektedir.

Güvenirlik

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçe?i'nin güvenilirlik çözümlemeleri, iç tutarlılık katsay?s? olan **Cronbach Alfa** de?erleri üzerinden hesaplanm??t?r. Uyarılma çal??mas?nda elde edilen yüksek katsay?lar, ölçe?in farklı maddelerinin tutarlı bir ?ekilde aynı yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Çocuk Formu (11-17 Ya?) için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s?: **0.965**

Ebeveyn Formu (6-17 Ya?) için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s?: **0.952**

Bu de?erler, hem çocuk hem de ebeveyn formlar?n?n klinik ve ara?tırma ortamlar?nda yüksek derecede güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır. 0.90 üzerindeki bu katsay?lar, ölçe?in mükemmel bir iç tutarlılığa sahip oldu?unu belirtir.

Faktör Analizi

Türkçe formun psikometrik özelliklerini belirlemek üzere gerçekleştirilen faktör analizi, ölçe?in yap? geçerlili?inin temelini olu?turmuştur. Ara?tırmacılar, mevcut verinin faktör analizi için uygunlu?unu kontrol etmek amacıyla KMO ve Bartlett testlerini kullanm??t?r. KMO de?eri, verilerin faktörleştirme için yeterli oldu?unu, Bartlett Testi ise de?i?kenler arasında anlamlı bir korelasyon oldu?unu göstermiştir.

Uygulanan aç?klay?c? faktör çözümlemesi (AFA), ölçek maddelerinin tek bir temel faktör alt?nda topland???n? destekleyerek, ölçe?in depresyonun ?iddetini tek boyutlu bir yap? olarak ölçme

amaç?na uygun oldu?unu ortaya koymu?tur.

Araç Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (5 seçenekli)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler (Klinik ve Genel Popülasyon)

Ya? Grubu: Öz Bildirim Çocuk Formu (11-17 ya?); Ebeveyn Bildirim Formu (6-17 ya?)

Popülasyon Detaylar?: Depresyon ve ilgili duygudurum bozukluklar?n?n semptom ?iddetini ölçmek isteyen ara?t?rmacılar ve klinisyenler için uygundur.

Test Metodolojisi: Ölçek, semptomlar?n son iki hafta içerisindeki sıklık?n? ölçen 5 dereceli bir sistem kullanır:

hiçbir zaman
neredeyse hiçbir zaman
bazen
sıklıkla
neredeyse her zaman

Anahtar Kelimeler

Çocuk Psikiyatrisi, Ergen Psikolojisi, Psikometri, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Semptom ?iddeti.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: ?ermin Yal?n-Sapmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Kaynakta belirtilmemiştir.

Kurulu? E-posta Adresleri: drserminyalin@hotmail.com

Yazın?ma Adresi: Kaynakta belirtilmemiştir.

?zinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı, telif

hakları ve potansiyel ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Şermin Yalın-Sapmaz ile doğrudan iletişime geçilmesi önerilmektedir. İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Kaynaklar

Yalın-Sapmaz, Ş., Yalın, N., Kavurma, C., Tanrıverdi, B. U., Öztekin, S., Köroğlu, E. ve Aydemir, Ö., (2017). DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçeği Türkçe Formunun Güvenilirliği ve Geçerliliği (11-17 Yaş Çocuk Formu ve 6-17 Yaş Ebeveyn Formu). *Bilişsel Davranışçı Psikoterapi ve Araştırmalar Dergisi* 6(1), 15-21, DOI: 10.5455/JCBPR.253026.

Makalenin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: [dsm-5-duzey-2-depresyon-olcegi-turkce-formunun-guvenilirligi-ve-gecerliliği-11-17-yas-cocuk-formu-ve.pdf](#)

Makalenin dergi linki: [ejmanager.com](#)

DSM-5 Düzey 2 Depresyon Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak metinde sunulmamıştır. Ölçek maddelerine erişim için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi veya belirtilen akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.